

IV Український газовий форум

11-12 жовтня 2018 року

м. Київ

Головна тема: "Східноєвропейський енергетичний хаб –
запорука енергетичної безпеки країн регіону"

Концепція

Безпека постачання та доступність енергоносіїв є необхідними умовами для підтримки та розвитку промисловості, загалом для належного рівня енергетичної безпеки країни.

Прагнення Росії вийти з постачанням енергоносіїв безпосередньо на західно/центрально-європейські газові ринки («Північні потоки», «Турецький потік»), оминаючи транзитні країни, такі як Польща, Україна, за нею Словаччина, далі – Чехія, тільки поглиблює розрив між західноєвропейськими розвинутими країнами та східноєвропейськими державами, ставлячи під сумнів питання їх енергетичної безпеки.

Зважаючи на зазначене, запорукою забезпечення сталого розвитку Чехії, Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та України, є консолідація їх зусиль, перш за все, у досягненні необхідного рівня власної енергетичної безпеки.

Найбільш дієвим інструментом для цього є створення східноєвропейського хаба, який об'єднав би енергетичні ринки (насамперед, ринки природного газу та електроенергії) країн цього регіону.

Започаткування такого хаба (споживання природного газу в зазначених вище країнах за даними 2017 року складало більше 50 млрд. кубометрів) дасть змогу:

- створити конкурентоспроможну єдину торгову зону для східноєвропейських країн;
- за рахунок привабливості цієї зони (з великими обсягами торгівлі) забезпечити приплив значних обсягів енергоресурсів;
- організувавши конкуренцію на хабі, забезпечити якість послуг та прийнятні економічно обґрунтовані ціни на ресурси;
- гарантувати інтеграцію енергетичної інфраструктури країн, що будуть входити до хаба;
- уніфікувати нормативні та регламентні документи, тобто створити єдину нормативну базу для створеної торговельної зони.

Ідея створення східноєвропейської торговельної енергетичної зони (Енергетичного хаба) назріла вже давно. Проте, не буде помилковим стверджувати, що для того, щоб ця ідея стала реальністю, необхідні дуже суттєві зміни. Загалом потрібна злагоджена робота регулюючих органів у зоні Енергетичного хаба, з метою узгодити оперативні процедури відповідних газових та електричних мереж. Крім того, потрібні

уніфіковані митні правила, що мають забезпечити безперешкодне транспортування та зберігання газу, а також перетоки електроенергії.

Одним із можливих варіантів створення хаба є утворення в м. Ужгород (центр передачі великих обсягів газового транзиту та наявність потужних підземних сховищ газу) вільної міжнародної торговельної зони із власною нормативною базою та заснування у цій зоні окремих операторів ринку (для газу та електроенергії) у формі акціонерних товариств із рівною участю в капіталі всіх країн, що стануть учасниками хаба.

Безумовно, для того щоб ця пропозиція стала реальністю, необхідно забезпечити реальне відокремлення оператора ГТС (так званий unbundling), а також створити належні законодавчі та інші умови для збільшення довіри іноземних газотрейдерів до роботи на цьому хабі, у тому числі прийняти відповідний окремий закон України.

Також слід зазначити великі перспективні запаси природного газу в Україні (більше 1 трлн. кубометрів, що може у майбутньому забезпечити ресурсну базу для країн регіону).

Предметом розгляду на IV Українському газовому форумі будуть принципові базові засади створення такого хаба, визначення зацікавлених у його створенні сторін-учасниць, визначення умов, за яких іноземні трейдери зможуть почати оперувати на цьому хабі та конкретна поетапна програма започаткування хаба.